

# พิธีกรรมและความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีนบริเวณ ลุ่มทะเลสาบสงขลา จากอดีตถึงปัจจุบัน

## Rituals and Beliefs of Chinese Thai in Songkhla Basin from Past to Present

ศุภกกร สิริไพศาล<sup>1</sup>

อภิเชษฐ กาญจนดิษฐ์<sup>2</sup>

### บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการนำเสนอผลการวิจัยเรื่องพิธีกรรมและความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีนบริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลาจากอดีตถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมในประเด็นพิธีกรรมและความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีน ในบริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลา

ผลการศึกษาพบว่า พื้นที่บริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลาเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาวจีนอพยพหรือจีนไห้นทะเลมาตั้งแต่สมัยก่อนรัตนโกสินทร์ โดยชาวจีนที่อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่บริเวณนี้ได้ดำรงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมตามแบบอย่างบรรพบุรุษของตนเหมือนเมื่อครั้งอาศัยอยู่ในแผ่นดินจีน ดังปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจนจากความเชื่อและพิธีกรรมตามประเพณีสำคัญๆ ทั้งที่เป็นประเพณีตามนักขัตฤกษ์และประเพณีตามวัฏจักรชีวิตของชาวจีน กระบวนการสร้างครอบครัวและสังคม การสะสมทุนและดำรงรักษาวัฒนธรรมความเป็นจีนได้ดำเนินไปพร้อมๆกับการเรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อของผู้คนในท้องถิ่น ทั้งนี้คนจีนยังต้องเผชิญกับสภาวะการณการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของสังคมไทย ที่มุ่งเน้นพัฒนาไปสู่ความเป็นสังคมสมัยใหม่ส่งผลให้

<sup>1</sup>อาจารย์ประจำสาขาวิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

<sup>2</sup>อาจารย์ประจำสาขาวิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ



วัฒนธรรมของชาวจีนโพ้นทะเลปรับเปลี่ยนไปสู่วัฒนธรรมแบบผสมผสานระหว่างจีน – ไทย ซึ่งปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนในกลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีนซึ่งเกิดและเติบโตขึ้นมาท่ามกลางปัจจัยและเงื่อนไขของความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

**คำสำคัญ :** พิธีกรรม, ความเชื่อ, ชาวไทยเชื้อสายจีน, ลุ่มทะเลสาบสงขลา

## Abstract

The purpose of the Research Rituals and Beliefs of Chinese Thai in Songkhla Basin from Past to Present is to study the development in social and cultural aspects of ritual procedures and beliefs of Chinese and Chinese Thai in Songkhla Basin.

The result of the study shows that Songkhla Basin has been the settlements of groups of Chinese diasporas or the overseas Chinese since pre-Bangkok period. Chinese immigrated to Songkhla Basin created society and maintained their cultural identity which has been passed on from their ancestors. Their culture and belief are inherited through the performing of important traditions concerning seasonal festivals and Chinese lifecycle. The procedure for creating family and society, capital accumulation and maintaining Chinese culture progresses along with local culture, tradition and belief, and the changing situation of Thai politics, economics and society which are in the process of developing to modern society. As a result, the culture of the overseas Chinese has been integrated with Thai culture and concretely performed among those who grow up during these changing factors and conditions.

**Keywords :** Rituals, Beliefs, Chinese Thai , Songkhla Basin